

**İSTANBUL
İL MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ**

**ULUSLARARASI
İMAM HATİP OKULLARI
ÇALIŞTAYI**

2 KASIM 2024-İSTANBUL

önder⁹⁵⁸
İMAM HATİPLİLER DERNEĞİ

**İlim Yayma
Cemiyeti**
1951

ÖNSÖZ

Uluslararası İmam Hatip Liseleri ülkemizin dünyaya açılan kapısı konumunda olan eğitim kurumlarımızdır. Dünyanın birçok ülkesinden yüzlerce öğrenciye ev sahipliği yapan uluslararası imam hatip liselerimiz aynı zamanda ülkemizin gelecek vizyonunun tezahürü olan okullardır. Bu okullarda okuyan öğrencilerimiz ülkelerinde Türkiye'nin birer kültür elçisi olarak misyon üstlenecek hem de gönül coğrafyamızla olan bağlarımızın güçlenip gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Uluslararası imam hatip okullarındaki eğitimin niteliğinin artırılması, ülkemizde okuyan misafir öğrencilerin ülkemize uyum süreçleri, barınma ve dil öğrenimi gibi alanlarda karşılaştıkları sorunların masaya yatırılması ve çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla paydaş kurum ve kuruluşlarla ilgili okulların öğretmen, yönetici ve öğrencilerinin katıldığı çalıştayın bu açıdan önemli bir ihtiyaca cevap vereceğine inanıyorum. Bu vesileyle çalıştaya katılarak görüş ve önerilerini bizlerle paylaşan tüm katılımcılara; çalıştaya destek veren ÖNDER İmam Hatipliler Derneği ve İlim Yayma Cemiyeti'ne teşekkür ediyor; çalıştay sonuç raporunun uluslararası imam hatip okullarının daha da nitelikli bir yapıya kavuşmasına katkı sunmasını diliyorum.

Murat Mücahit YENTÜR
İstanbul Milli Eğitim Müdürü

ÇALIŞTAY SAHİBİ: İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU

İstanbul Milli Eğitim Müdürlüğü Din Öğretimi Bölümü

- ◆ ÖNDER (İmam Hatipliler Derneği)
- ◆ İlim Yayma Cemiyeti

KATILIMA DESTEK VEREN DIŞ KURUMLAR

- ◆ Diyanet İşleri Başkanlığı
- ◆ Üniversiteler
- ◆ ÖNDER (İmam Hatipliler Derneği)
- ◆ İlim Yayma Cemiyeti
- ◆ Uluslararası İmam Hatip Okulları Yurt Müdürleri
- ◆ Uluslararası Öğrenci Dernekleri

ÇALIŞTAY ANA TEMASI: Uluslararası İmam Hatip Okulları

ÇALIŞTAY TÜRÜ: Strateji Çalıştayı (Vizyoner Eylem Çalıştayı)

ÇALIŞTAY GERÇEKLEŞTİRME SÜRESİ: 1 Gün

ÇALIŞTAY VİZYONU: Türkiye’de ortaöğretim (lise) seviyesinde eğitim gören uluslararası öğrencilerin durumları, Türkiye’ye uyum sürecinde yaşanan sorunları başta olmak üzere bu okulların dünü, bugünü ve geleceğine dair akademisyenler, okul idarecileri, öğretmenler, öğrenciler, sivil toplum kurumlarının katılımıyla sunulan görüş-teklif-çözüm önerilerinin masaya yatırılması ve sorun yaşanan başlıkların analiz edilip değerlendirilmesi.

ÇALIŞTAYIN AMAÇLARI

- ◆ Uluslararası İmam Hatip Okullarının sorunlarını ana başlıklar halinde derinlemesine irdeleyerek çözüm önerileri ortaya koymak ve bu çözüm önerilerine uygun bir eylem planı çıkararak, bu okullar özelinde bir uluslararası okul/öğrenci vizyonu ortaya koymak ana amaç olarak belirlenmiştir.
- ◆ Bu okullarımızın ve öğrencilerimizin sorunlarını, eğitimcilerimizle beraber, eğitim adına faaliyet yapan kamu kurumları ve STK paydaşlarımızla birlikte ele alarak somut, uygulanabilir ve gerçekçi çözüm önerileri geliştirmek.
- ◆ Bu okullarda okuyan hem misafir hem yerli öğrencilerle ortak bir iletişim dili geliştirerek, öğrencilerin potansiyelini ortaya çıkarmak ve üniversite hayatındaki değişim ve gelişimlerine olumlu, istendik ve planlı bir katkı sunmak
- ◆ Çalıştay sonucunda ortaya çıkan Uluslararası İmam Hatip Okulları Vizyonu Eylem Planına göre okulların içinde ve diğer dış paydaşlarla (kamu kurumları ve STK'lar) söz konusu öğrenciler adına atılması gereken adımları hayata geçirecek ortak faaliyetler ve çalışmalar yapmak.

ÇALIŞTAY METODOLOJİSİ

Çalıştayda öncelikle sürecin sağlıklı, planlı ve bilimsel bir zeminde yürüebilmesi, aksaklıklar ve problemlerin hızlı bir şekilde çözümlenmesi için İl Millî Eğitim Müdürlüğü bünyesinde;

1. Çalıştay Düzenleme Kurulu
2. Çalıştay Bilim Kurulu
3. Çalıştay Sorun Alanları Masaları kurulmuştur.

Çalıştayın ana temasında belirtildiği üzere İstanbul'da 7, Türkiye genelinde 20 Uluslararası İmam Hatip Okulu adına yapılan bu çalışmada öğrenci ve öğretmenler, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler aktif rol üstlenerek katkı sunmuşlardır. Çalıştay takviminde belirtilen sürede İstanbul ilindeki tüm uluslararası imam hatip liselerine/kurum müdürlerine duyurularak görev almak isteyen öğretmen ve öğrencilerin başvuruları alınmış. Çalıştay Düzenleme Kurulunca belirlenen kontenjan dâhilinde seçimler Çalıştay Bilim Kurulunca yapılarak 7 ana sorun alanı masaları ve ilgili temsilciler tespit edilmiştir.

Çalışmaya katılacak olan katılımcılara gerekli bilgilendirmeler düzenleme koordinatörü tarafından yapılarak her tür planlama ve görev dağılımı yapılmıştır.

Çalışmaya bu okullar için iş birliği içinde faaliyet gösteren ve katkı sunmak isteyen kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşlarına davetiyeler gönderilerek katılacak paydaşlardan geri dönüşler alınmıştır. Bu kapsamda ÖNDER ve İlim Yayma Cemiyetinin paydaşlığında çalıştay 2 Kasım 2024 tarihinde Uluslararası Fatih Sultan Mehmet İmam Hatip Lisesinde gerçekleştirilmiştir.

ÇALIŞTAY MASALARI

Ülke genelinde ve özellikle İstanbul'da bulunan Uluslararası İmam Hatip Okullarının idareci ve öğretmenlerinin görüşleri/önerileri çerçevesinde aşağıda yer alan yedi (7) sorun alanı tespit edilerek her başlığın görüşülmesi için birer masa planlanmıştır. Davetliler, moderatörlerin başkanlığında (okul müdürü), öğretmen, öğrenci, akademisyen ve STK temsilcileri olmak üzere sekiz (8) katılımcı iki oturum şeklinde planlanan çalışmaya katkı sunmuştur. Her masada alınan kararlar raportörler tarafından kaydedilmiştir.

ÇALIŞTAYIN BEKLENEN SONUÇLARI

Masalarda yapılacak çalışmalar Problem Çözme Metodu kullanılarak Sorun Tespit Formu'na raportörler tarafından işlenerek Sorun Analiz Formu'na çözüm önerileri, görüş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Çalıştay Raporu içeriği yedi ana sorun alanı altında sorunlar, çözüm önerileri ve somut eylem planlarını kapsayacak şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çözüm önerilerine yönelik geliştirilen eylem planlarında yapılacak olan faaliyet, proje ve etkinliklerin kimin sorumluluğunda, hangi paydaş kurumlarla yapılacağı ayrıntılı şekilde ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalıştayın beklenen sonuçları, Türkiye'de var olan Uluslararası İmam Hatip Okullarıyla ilgili sorunları ilgili paydaş kurumlarla paylaşarak birlikte çözebilecek bir ortam oluşturmak, bu okullarda okuyan öğrencilerin olaylara eleştirel, çözüm odaklı bakabilmeleri ve yenilikçi çözümleri istisare kültürü ile üretebilmelerine olanak sağlamak şeklinde açıklanabilir.

ÇALIŞTAY PROGRAMI

09.00- 10.15 Açılış

10.15-10.30 Ara

10.30-12.30 Çalıştay Sunumları

12.30-13.30 Öğle Arası

13.30-15.00 Çalıştay Sonuç ve Değerlendirme

15.15 -16.00 Katılımcı sertifika töreni ve Kapanış

MASALAR (TESPİT/ANALİZ/ÖNERİLER)

1. MASA: ULUSLARARASI İMAM HATİPLERDE EĞİTİM STANDARDININ OLUŞTURULMASI/ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

OTURUM BAŞKANI: Kenan AKSOY- ULUSLARARASI FATİH SULTAN MEHMET AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: İskender ARSLAN, Leyla ÖZDEMİR, Ayşe Rana UYANIK, Fathıma Sabra BASHEER, Ahmed Samet ÇELİK, Rıdvan SANCAKLI, Samet ÇELİK, Tahseen Nazir, Fatih SAĞLAM

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası öğrencilerin öncelikli sorunlarından biri bu öğrencilerin eğitim öğretim yılının başlamasından ortalama iki ay gibi bir zaman sonra Türkiye'ye gelmeleridir. Bu gecikme uyum probleminden, Türkçe öğrenimine ve eğitim açısından geri kalmalarına kadar pek çok soruna neden olmaktadır.

Uluslararası öğrencilerin geç gelme nedenleri ile ilgili sorunun ülke ülke tespit edilmesi ve gerekli önleyici çalışmaların yapılması gerekir. Bu kapsamda uluslararası öğrencilerin başvuru ve seçim süreçlerine dair takvim yeniden planlanarak erkene alınmalı ve öğrencilerin eylül ayının ilk haftasında okullarında hazır bulunmaları sağlanmalıdır.

2. Balkanlar veya yakın coğrafyalardan gelen öğrenceler ara tatillerde ailelerinin karşıladığı biletlerle ülkelerine gitmektedir. Bu gidişler çoğu zaman tatil başlamadan, dönüşler ise eğitim ve öğretim başladıktan sonra olabilmektedir. Bu durum hem devamsızlık sorununun ortaya çıkmasına neden olmakta hem derslerden geri kalmalarına yol açmakta hem de diğer öğrenciler için olumsuz örnek olabilmektedir.

Öğrencilerin ülkelerine gidiş ve dönüşleri için (zaruri durumlar hariç) bir ölçü getirilmeli, uyulması gereken kurallar belirlenmeli ve tüm öğrencilerin bu kurallara uyması sağlanmalı, süreç hassasiyetle takip edilmelidir.

3. Öğrencilerin burslarının devamı için okul başarılarının ve devamsızlık durumlarının takip edilmesi önemli bir husustur. Öğrencilerin bursluluk durumlarının devam etmesi için not ortalamalarının yetmiş (70) olması gerekmektedir. Bu hususta öğrencilerde duyarsızlık gözlemlenmekte ve bu hususta sorunlar yaşanmaktadır.

Öğrencilerin mağdur olmamaları için başarı notu ve devamsızlık kriterlerine dair süreç ciddiyle takip edilmelidir. Bu amaçla her sınav dönemi sonrasında sınıf şube öğretmenleriyle yapılacak toplantılarla gerekli önlemler alınmalı, öğrencilere de bu konuda sık sık uyarı yapılmalı ve öğrencilerde bu hususta duyarlılık oluşturulmalıdır.

4. Uluslararası İmam Hatip Okullarına gelen öğrenciler arasında akademik seviyeleri açısından farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Uluslararası İmam Hatip Okullarının sayısı çok olduğu için her okula ortalama bir sınıf oluşturabilecek sayıda öğrenci gelmektedir. Bu sebeple bu öğrenciler aralarında seviye farklılıklarına rağmen tek bir şubede eğitim görmektedir. Oysa bu durum özellikle Türkçe, Matematik, Fizik gibi derslerde soruna dönüşmektedir. Farklı seviyelerdeki öğrencilerin aynı sınıfta eğitime tabi tutulması öğrencilerin motivasyonlarını ve özgüvenlerini de olumsuz etkilemektedir.

Uluslararası İmam Hatip Okullarına getirilen öğrenci sayılarının bir sınıf seviyesinde en az iki şube olacak şekilde planlanması öğrenme süreçlerinin sağlıklı yürütülmesi açısından önemlidir.

5. Uluslararası İmam Hatip Liselerinde ilk dönem Türkçe hazırlık eğitimi verilmekte, ikinci dönem ise normal ders programına geçilmektedir. Ancak öğrencilerinin okulda eğitime başlamaları genelde kasım ayını bulmakta ve Türkçe bilmeyen bu öğrenciler iki aylık bir Türkçe eğitiminden sonra ikinci dönem itibarıyla sınıf ortamında diğer dersleri almak durumunda kalmaktadır. Bu zorluk öğrencinin uyumunu zorlaştırdığı gibi ders başarısını da olumsuz etkilemektedir.

Türkiye'ye getirilen öğrenciler için farklı bir program hazırlanmalı ve bu öğrenciler 9. Sınıfta Türkçe eğitimi görmeli, bu eğitim sosyal uyumu sağlayacak nitelikte derslerle desteklenmelidir.

Türkçe eğitiminin hazırlık sınıfı uygulamasına benzer şekilde bir yıla yayılması, branş derslerine ise onuncu sınıfta başlanmasının daha iyi

olabileceği düşünülmektedir. Bireysel imkanlarıyla Türkçe öğrenen öğrenciler için dil hazırlık eğitiminden muafiyet sınavı getirilebilir. Muafiyet sınavını geçen öğrenci, eğitimine onuncu sınıftan devam edebilir. Hazırlık eğitiminden sonra üç yıllık eğitimi içeren dört yıllık bir uluslararası imam hatip programının bu okullarda uygulanması uygun olacaktır. Hazırlık sınıfında Türkçe öğretiminin yanında Kur'an ve Arapça dersine de yer verilmesi, sosyal uyuma dönük çalışmalar da yapılmalıdır.

Hazırlık sınıfı uygulaması olamayacaksa öğrencilerin mülakat tarihinin daha erkene alınması, öğrencilerin yaz döneminde iki veya üç aylık yoğun bir dil eğitimi alarak okullara gönderilmesi sağlanmalıdır.

Dil sorununun aşılabilmesi için okullarda dil kulüpleri açılmalı ve bu okullar özelinde misafir öğrencilere yönelik Destekleme Yetiştirme Kursları (DYK) açılmalıdır.

6. Uluslararası imam hatip lisesi öğrencilerinin başarılarını desteklemek ve onları teşvik etmek bu öğrencileri motive edecektir. Öğrencilerin gerek lise ve gerekse lisans eğitimlerinde yeterli oranda burslarla desteklenmesi hedeflenen başarının artmasına katkı sağlayacaktır.

Başarılı öğrenciler burs, ödüllendirme ve taltif etme gibi yöntemlerle desteklenmelidir. Bu durum diğer öğrencileri çalışmaya teşvik edeceği gibi başarılı öğrencinin motivasyonunu da artıracaktır.

7. Türkiye Diyanet Vakfı, uluslararası imam hatip mezunu öğrencilerden sadece İlahiyat bölümünü okuyanlara tam burs vermektedir. Diğer lisans bölümlerini tercih eden öğrencilerden yurt veya burs imkanlarından sadece birini seçmeleri istenmektedir. Bundan dolayı öğrenciler lisans öğrenimi sürecinde ciddi sıkıntılar yaşamaktadır.

Türkiye Diyanet Vakfı'nın burs ve yurt desteği uluslararası imam hatip lisesi mezunu öğrencilere ilahiyat dışındaki diğer bölümlerini kapsayacak şekilde genişletilmelidir. Türkiye Cumhuriyeti devleti himayesinde ülkemize gelen misafir öğrencilerden üniversite okurken hiçbir kurumdan burs alamayanlar için de burs planlaması yapılmalıdır. Bu kapsamda Türkiye Diyanet Vakfı'ndan burs alamayan öğrencilere KYK ve Vakıflar Genel Müdürlüğü bursları planlanabilir.

8. Uluslararası imam hatip öğrencilerinin mesleki eğilimlerinin, ilgi ve ihtiyaçlarının belirlenmesi ve lisans eğitimine hazırlanmaları amacıyla planlı bir rehberliğe ihtiyaç bulunmaktadır.

Öğrencilerin geldikleri ülkeler, kabiliyetleri, ilgi ve istekleri dikkate alınarak özel bir rehberlik programı hazırlanmalı, uluslararası imam hatip öğrencisi profiline göre formasyon ve eğitim almış rehberlik servisi öğretmenlerince bu öğrencilere gerekli rehberlik hizmeti verilmelidir. Öğrencilere Türkiye'deki üniversiteler, bu üniversitelerin bölümleri ve buldukları şehir konusunda kapsayıcı bir rehberlik hizmeti sunulmalıdır. Bu çerçevede diğer öğretmenlerde olduğu gibi psikolojik danışman ve rehberlik öğretmenleri de uluslararası öğrencilere rehberlik edecek yetkinlikte eğitimlerden geçirilerek bu okullarda görevlendirilmelidir.

Uluslararası imam hatip lisesi öğrencilerine yönelik rehberlik hizmeti kapsamında bu okullardan mezun olmuş üniversite öğrencileri okullara davet edilmeli, onların yaşadığı tecrübeleri lise öğrencileriyle paylaşması sağlanmalıdır. Ayrıca öğrencilerin üniversitelerdeki Türkiye merkezli uluslararası imam hatip mezunu öğrenci topluluklarıyla ilişkilendirilmesi sağlanmalıdır.

Uluslararası öğrencilere yönelik YÖS ve SAT hazırlık kursları açılmalıdır. SAT sınavının İngilizce yapıyor olması öğrencilerin matematik dersini İngilizce işlemeleri gereğini ortaya çıkarmaktadır. SAT kursunu tek okulun açma imkânı yok ise merkezi olan okulda açılan kursa öğrencilerin katılımı sağlanmalıdır.

9. Uluslararası öğrencilerin yaşadığı sorunlardan biri de lisans mezunu öğrencilerin staj yapacakları yer konusunda yaşadıkları sorundur. Öğrenciler staj yeri bulma konusunda sorunlarla karşılaşmaktadır.

Lisans eğitimi sırasında gerekirse lisans sonrası süreçte uluslararası öğrencilere Türkiye'de staj (üniversite eğitiminde aldıkları staj dışında) imkânları sunulmalıdır. Bu durum öğrencinin ülkesine hazır dönmesine hatta çalışacağı alanda ülkemizden edindiği tecrübeyi, çalışma ortamını kendi ülkesine modelleme imkânı verecektir. Ayrıca ülkemizde eğitim gören her kademedeki öğrenciyle hiçbir zaman kopmayacak bağları oluşturulacak platformların kurulması uluslararası imam hatip lisesi projesini daha etkili ve kalıcı hâle getirecektir.

2. MASA: ÖĞRENCİLERİN UYUM VE ENTEGRASYON SÜREÇLERİ

OTURUM BAŞKANI: Hasan BİLİCİ-ULUSLARARASI KAPTAN AHMET ERDOĞAN AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Mahmut CELEP, İlhan AKTAĞ, Emir KHUTİEV, Emirhan DÖNMEZ, Mustafa MADAK, Hikmet SAĞLAM

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası öğrencilerin Türkiye ve Türk kültürü hakkında yeterli bilgiye sahip olmamaları, uyum ve entegrasyon süreçlerini zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda, çok dilli kitapların hazırlanması, ülkemizin farklı bölgelerine kültürel gezilerin düzenlenmesi ve misafir öğrencilerin Türkiyeli öğrencilerin aileleriyle imkanlar ölçüsünde iletişim kurabilmesi, Türk aile ortamında bu öğrencilerin kısa süreli misafir edilmeleri önemli kazanımlar sağlayacaktır.

Yerli öğrencilerle uluslararası öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin zayıf olması, Türk öğrencilerin misafir öğrencilerle iletişim konusunda çok istekli olmaması uyumu zorlaştıran diğer bir etkidir. Bu sebeple uluslararası imam hatip okullarındaki misafir ve yerli öğrenci dengesinin yarı yarıya ve karma sınıflar şeklinde planlanması daha sağlıklı sonuçların ortaya çıkmasına katkı sağlayacaktır.

2. Farklı coğrafyalardan gelen öğrencilerin daha önce aldıkları eğitim sistemlerinin farklı oluşu ve bu öğrencilerin okul kültürlerindeki farklılıklar da adaptasyonu zorlaştırmaktadır. Bu nedenle, bütün bu farklılıkları dikkate alan uluslararası imam hatip okullarına özel bir müfredat hazırlanmalıdır. Müfredat hazırlanırken uluslararası imam hatip liseleri ile diğer liselerin amaç ve muhtevaları birbiriyle aynı olmamalı, “uluslararası” niteliğe dikkat edilmelidir.

3. Uluslararası öğrencilere yönelik ders materyallerinin eksikliği ve mevcut kitapların dil yeterliliklerini dikkate almaması, akademik adaptasyonu olumsuz etkileyen diğer faktörlerdir. Bu sorunların çözümü için bu alanda uzman akademisyenler ve eğitimciler ile iş birliği sağlanarak uluslararası standartlara uygun ders kitaplarının hazırlanması hedeflenmelidir.

4. Etkili entegrasyon süreçlerinin sağlanabilmesi için öğrenci deneyimlerinin anlaşılması ve mevcut projelerin etkinliğinin ölçülmesi amacıyla düzenli geri bildirim toplamak önem arz etmektedir.

5. Uluslararası imam hatip okullarının sayısının çok olması, merkezden uzak yerleşim birimlerinde olması, bu okullardan bazılarının fiziki donanım açısından yetersiz olması, ulaşım probleminin yaşanması bu okullarda okuyan misafir öğrencilerin beklentilerini ve motivasyonlarını düşürmekte, öğrencilerin uyumunu zorlaştırmakta ve eğitimin niteliğini zayıflatmaktadır.

Nitelikli bir uluslararası imam hatip eğitimi verilebilmesi için İstanbul özelinde ve ülke genelindeki uluslararası imam hatip okullarına belirli standartlar getirilmeli, okullar bu standartlara göre kurgulanmalı ve okul sayısı azaltılmalıdır. Merkezden uzak olup fiziki imkanları yeterli olmayan okullar bu kapsamdan çıkartılmalı; şehir merkezinde bulunan ve ulaşım, fiziki kapasite ve yeterlilik açısından uygun okullar uluslararası imam hatip lisesi olarak hizmet vermelidir.

3. MASA: ULUSLARARASI OKULLARDA EĞİTİM MÜFREDATININ KALİTESİ VE SINAV SİSTEMLERİ

OTURUM BAŞKANI: Halim ŞEMİN- ULUSLARARASI ÇATALCA ŞEHİT HALİL İBRAHİM GÜREL AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Fikret ÖZENÇ, Sevil ÇİÇEK, Betül ÖZTÜRK POLAT, Nurkagan TURSYNBAY, Samet ÖDEMİŞ, Seyyit Ömer GÜRLEYEN, Süleyman DULKAR

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası öğrenciler, eğitim öğretimin döneminde 26 saat Türkçe dersi görmektedir ve bu 26 saatlik derse iki ya da üç Türkçe öğretmeni girmektedir. Türkçe dersi için tek bir ders kitabı kullanılmakta, 26 saatlik bir Türkçe öğretimi için tek ders kitabı yetersiz kalmaktadır. Türkçe dersine giren öğretmenlerin aynı ders kitabından dersi işlemesi ise Türkçe öğretim sürecini olumsuz etkilemektedir.

Yabancı dil hazırlık sınıflarında olduğu gibi uluslararası imam hatip okullarının dokuzuncu sınıflarında da tek bir Türkçe ders kitabı kullanmak yerine okuma, yazma ve dil bilgisi olarak ayrı ayrı kitaplarının okutulması dil öğretimi açısından daha faydalı olacaktır.

2. İlk dönem Türkçe hazırlık eğitiminden sonra yani ikinci dönem haftalık ders programında tüm branş dersleri yer almaktadır.Yarım dönem okutulan bu branş dersleri için gönderilen ders kitapları ise diğer dersler gibi bir yıllık müfredatı içermektedir. Bir yıl için hazırlanmış ders kitaplarının yarım dönemde okutulacak olması eğitim öğretim sürecini sıkıntıya sokmaktadır.

Uluslararası imam hatip okullarında dokuzuncu sınıfın ikinci döneminde okutulacak olan branş dersleri için yarım dönemlik bir öğretim programı hazırlanmalı ve ders kitapları da buna göre yazılmalıdır. Ayrıca ilk dönem görmedikleri derslerden ikinci dönem geçme barajının (tüm sene boyunca bu dersleri almış gibi) 70 puan olması da öğrenciler için zorlayıcı olmaktadır. Öğrencilerin ilk dönem Türkçe hazırlık gördükleri dikkate alınarak yıl sonu sınıf geçme puanı yeniden düzenlenmelidir.

3. Uluslararası öğrencilere Türkçe dil eğitimi verecek öğretmenlerin öncesinde Yabancılar Türkçe Öğretimi başlığında bir hizmetiçi eğitime alınması ve uluslararası imam hatip okullarında bu eğitimi alan öğretmenlerin Türkçe öğretmeni olarak görevlendirilmesi daha faydalı olacaktır.

4. Uluslararası öğrenciler ile Türk öğrenciler arasındaki iletişim ve etkileşimin zayıf olduğu bir hakikattir. Misafir öğrencilerle Türk öğrencilerin birlikte katıldıkları spor müsabakaları, yarışmalar ve kamplar gibi sosyal etkinlikler düzenlenmeli, öğrenciler arasındaki bağların güçlendirilmesi sağlanmalıdır.

5. Talim Terbiye Kurulu tarafından uluslararası öğrenciler için hazırlanan ders kitaplarının öğrencilerin seviyelerine uygun, açıklayıcı ve görsel destekli olması öğretimi kolaylaştıracaktır. Özellikle dokuzuncu ve onuncu sınıflarda Türkçe soyut kavramlar, terimler, deyimler, halk söyleyişleri zor anlaşılmaktadır. Bunların daha kolay anlaşılabilir şekilde sınıf seviyesine uygun olarak hazırlanması ve müfredat yoğunluğunun azaltılması gerekmektedir.

Uluslararası öğrencilerin ortak profiline ve bu okulların amaçlarına uygun bir “Uluslararası İmam Hatip Okulları Öğretim Programı” hazırlanmalıdır. Program İslam dünyasının ortak edebiyat, ilim, sanat ve düşünce mirasını da yansıtmalı, İslam coğrafyasını, kadim şehirleri tanıtmalıdır.

6. Uluslararası öğrenciler üniversitelere YÖS ile yerleşmektedir. YÖS'te genel matematik, geometri ile temel beceri ve mantık soruları sorulmaktadır. Türkiye’de dört yıl lise okuyan ve lisans eğitimine Türkiye’de devam etmek için YÖS’e giren öğrencilere sınırlı da olsa Türkçe okuma-anlama başlığında soruların sorulması faydalı olacaktır.

7. Uluslararası imam hatip okullarından mezun olan öğrencilerin arasındaki bağların güçlendirilmesi ve okul aidiyetlerinin sağlanması amacıyla okul bazlı mezun dernekleri kurulmalıdır. Bu dernekler sivil bir anlayışla üst bir çatı altında toplanarak faaliyet göstermelidir.

4.MASA: ÖĞRENCİLERİN SOSYAL HAYATI, KONAKLAMA SORUNLARI

OTURUM BAŞKANI: Veli AYDIN- ULUSLARARASI PENDİK ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Furkan YEGİN, Seda AYDINLI, Ahmad AWAD, Bilal Taha AYDIN, Burhanettin ÖZMEN, Burak ÖZTÜRK

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası öğrencilerle Türk öğrencilerin etkileşiminin güçlü olması bu okulların en önemli amaçlarından biridir. Bu sebeple her iki öğrenci grubu ortak alanları paylaşmalıdır. Böylelikle hem Türkçenin kolay öğrenilmesi ve hem de öğrenciler arasında kaynaşma sağlanacaktır.

2. Yurtlarda aynı odalarda kalan öğrenciler arasında yaş farkından dolayı sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu sebeple öğrencilerin barınma planlaması yapılırken yaş ve sınıf kriterleri dikkate alınmalı, öğrenciler arasında uyum ve iletişimi sağlayacak şekilde oda dağılımı sağlanmalıdır. Yurtlarda görev alacak belletmenler de uluslararası öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun nitelikte olmalı; yurttaki görevli tüm personel farklı

kültürlerden gelen öğrencilerin özelliklerini dikkate alan bir yaklaşıma ve formasyona sahip olmalıdır. Yurtlardaki belletmenlerin öğrencilerin psikolojisini anlayan, onlarla empati kurabilen kişiler –mümkünse aynı okul mezunu- olmasına özen gösterilmelidir. Yurtlarda görevlendirilecek Diyanet Vakfı personeli ve yurt görevlileri tutum ve davranışlarıyla örnek kişilikler olmalıdır.

3. Öğrenci seçim komisyonunda mutlaka okuldan bir yönetici ve öğretmenin de olması gerekmektedir. Kurum kültürünü bilen birinin bir eğitimcinin seçim aşamasında yer alması önemlidir.

4. Uluslararası bir öğrencinin Türkiye'ye uyum sağlama konusunda en çok zorlandığı yıl her anlamda ilk yıldır. Oryantasyon sürecinin ilk yılının her anlamda iyi geçirilmesi gerekmektedir. Birinci yıldan sonra bu zorlukların yavaş yavaş azaldığı görülmektedir.

5. Öğrencilere Türkiye'de görecekları eğitim ve dil öğrenimi konusunda yeterli rehberlik yapılmalıdır. Öğrenciler, bu eğitimin ve Türkçeyi öğrenmenin önemini ve gereğini iyi kavramalıdır. Dil öğretiminde öğretmenlerin "Türkçe konuşmalısınız" önerisini bazı uluslararası öğrencilerin ırkçılık olarak algıladıkları görülmektedir. Bu sebeple gerekli altyapı hazırlanmalı ve muhtemel olumsuzlukların önüne geçilmelidir.

6. Uluslararası öğrencilerin uyum süreçlerinin faydalı ve başarılı olması için ara tatillerde ve hafta sonları İstanbul şehriyle başlanarak kültürel gezi ve seyahatler planlanmalıdır. Bu planlama ilgili derslerin öğretim programı ile ilişkilendirilerek ülke genelinde uygulama birlikteliği sağlanabilir. Bunun yanı sıra okullarda Türkiye'yi ve uluslararası öğrencilerin ülkelerini tanıtım günleri düzenlenebilir.

5.MASA: YERLİ VE YABANCI ÖĞRENCİLERİN YAŞADIKLARI SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

OTURUM BAŞKANI: Cevat MANAVOĞLU- ULUSLARARASI SELİMPAŞA AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Ayşegül CANSIZ, Elif ASRAV, Anxhelika TEQJA, Feyza Ceren GÜN, Serdar SÖNMEZ, Ali Osman KUŞAKCI, Bedrettin GÜRPINAR, Fatih ALTUNBAŞ

TESPİT VE ÖNERİLER

- 1.** Uluslararası öğrenciler yaş gruplarının da etkisiyle ülkemize ilk geldikleri zaman dilimi içinde yalnızlık çekmekte ve uyum sorunları yaşamaktadır. Türkçeyi ve Türk kültürünü öğrenme zorluğu yaşadıkları için aidiyet duygusu oluşamayan misafir öğrenciler, gönüllü Türk öğrencilerle kardeş ilan edilip hem uyum süreci kolaylaştırılabilir hem de Türkçelerinin gelişimine katkı sağlanabilir.
- 2.** Misafir öğrencilerin sağlık sigortalarının olmaması nedeniyle sağlık problemleri yaşadıkları zaman hastane masrafları ciddi bir soruna dönüşmektedir. Ayrıca öğrencilerin vize, ikamet ve denklik konusunda yaşadıkları sorunlar da dikkate alındığında uluslararası öğrenci olarak ülkemize getirilen bu öğrencilerin diğer uluslararası öğrencilerden ayrı bir statüde değerlendirilmesi daha faydalı olacaktır. Bu konuda bir çalışma yapılarak ilgili kurumlarla iş birliği içinde ortak bir uygulama takip edilmelidir.
- 3.** Misafir öğrencilerin uyum sürecinde yaşadıkları sorunlar bu öğrencilere kapsamlı bir psiko sosyal destek sunulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Bu sebeple farklı kültürlerden gelen öğrencilerin çeşitliliğini dikkate alan bir rehberlik ve uyum paket programı hazırlanmalı ve bu program, uluslararası öğrencilere rehberlik hizmeti alanda yetkinliğe sahip öğretmenler tarafından uygulanmalıdır. Ayrıca daha önce Türkiye'ye gelmiş misafir öğrencilerden uygun olanlar yeni gelen öğrencilerle irtibatlandırılmalı, ülkelere göre koçluk, mentorluk uygulamasına geçilmelidir.

4. Misafir öğrencilerle belirli zaman aralıklarıyla görüşmeler yapılmalı, anket vb. türde çalışmalarla öğrencilerin istek ve ihtiyaçları belirlenmeli ardından bunlara yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Uluslararası öğrencilerin sorunlarını ve uyum süreçlerini konu edinen akademik çalışmalar desteklenmelidir.

6. MASA: ÖĞRENCİLERİN SEÇİM SÜRECİ

OTURUM BAŞKANI: Abdülbaki MURAT-ULUSLARARASI ŞEHİT MEHMET KARAASLAN KIZ AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Zafer KOÇAK, Tuğba SAĞLAM BİRLİK, Mert TUĞRULHAN, İbrahim Halil MOSTAFIZUR, Alper ÖZPEÇETEK, Ahmet KAPLAN, Ammar YUSUF, Muhammet İNCE

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası imam hatip okullarına öğrenci seçimi için duyuruya çıkılma sürecinin kasım veya aralık gibi daha erken tarihlere çekilmesi planlama açısından daha rahat hareket edilmesini sağlayacaktır. Böylece hem öğrencilerin Türkçe öğrenmesine ön hazırlık için bir zaman kazanılmış olur hem de Türkiye’de eğitim öğretim yılı başında öğrenciler okullarında hazır bulunur.

2. Öğrencilerin seçimi sürecine Türkiye Cumhuriyeti’ni yurt dışında temsil eden (konsolosluklar, ataşelikler, TİKA, YTB, TDV gibi) tüm aktörlerin sürece dahil edilmesi gerekir. Ancak öğrenci seçim komisyonları Millî Eğitim Bakanlığının görevlendirdiği uluslararası imam hatip liselerinin idareci ve öğretmenlerinden oluşmalıdır.

3. Öğrenci kabulü için duyuruya çıkılacak olan ülkelerde uluslararası imam hatip okullarından mezun olan öğrencilerden yararlanılması daha faydalı olacaktır. Duyuruya çıkılırken farklı ülkelere öğrencilerle kendi ana dillerinde tanıtım filmi çekilmeli ve Türkiye’de okumanın avantajlarına vurgu yapılmalıdır. Tanıtımlar ve duyurular daha geniş kitlelere ulaştırılmalı ve sayıca daha çok öğrenci arasından nitelikli öğrencilerin seçilmesine özen gösterilmelidir.

4. Öğrencilerden başvuru alınırken sağlık raporu talep edilmeli, kalıcı ve sürekli tedavi gerektiren bir sağlık sorunu olan öğrenciler elenmelidir. Ayrıca öğrencilerin ruhi açıdan da sağlıklı olmalarına dikkat edilmeli ve bu amaçla öğrenci seçim sürecinde psikolojik testlerden yararlanılmasıdır.

5. Seçilen öğrenciler Türkiye'ye gelmeden önce online oryantasyon eğitimine alınmalı, bu eğitimlerde öğrencilerin ülkelerinden gelip Türkiye'de uluslararası imam hatip okuyan öğrencilerden de yararlanılmasıdır.

6. Öğrencilerin seçimi esnasında lise eğitimi görecekları şehrin ve okulun tüm yönleri, imkanları, artıları ve eksileri öğrencilere mutlaka anlatılmalı, şartların elverdiği ölçüde gerçekçi vaatlerde bulunulmalıdır.

7. Uluslararası öğrencilerin seçim süreçleri ve ülkemizdeki eğitim öğretim süreçleri tek bir yapı tarafından organize edilmeli, uluslararası imam hatip okulları için tüm boyutları kapsayacak şekilde MEB bünyesinde bir bütçe ayrılmalı; bu okullar bir devlet politikası olarak yürütülmelidir.

7. MASA: ULUSLARARASI İMAM HATİP OKULLARINDAKİ YÖNETİCİLER/ ÖĞRETMENLER

OTURUM BAŞKANI: Bilal EREL - ULUSLARARASI SİLİVRİ KIZ AİHL MÜDÜRÜ

KATILIMCILAR: Nuran ÇOĞALAN ŞAHİN, Serpil DEMİRKAYA, Nagehan AKKAYA, Rümeyza ÖZTÜRÜN, Eman HAKIM, Sami ÇAVUŞ, Ramazan IŞIK, Enes Abdurrahman HİBE

TESPİT VE ÖNERİLER

1. Uluslararası imam hatip okullarında görev alacak öğretmenler; temel olarak mesleki, kişisel ve pedagojik yeterliliklere sahip, bireysel ve kültürler arası farklılıklara saygılı, empati kurabilen, iletişime açık, temsil kabiliyeti yüksek, ana diline ve kültürüne hâkim bireyler olmalıdır. Kısacası öğretmenin beyin (kime, neyi, ne zaman ve kadar, nasıl öğreteceğini bilmesi), beden (dinç ve etkin olması) ve gönül (işini sevmesi) bütünlüğüne sahip olması gerekmektedir. Uluslararası öğrencilerimizin

derslerine girecek olan öğretmenlere bu alanda uzmanlık sağlayacak seminerler düzenlenmeli, yeterlilik belgesi almaya hak kazananlar bu okullarda derse girmelidir. Seçilecek öğretmenler imam hatip okullarının iklimine ve ruhuna uymalıdır. Millî ve manevi değerleri özümsemiş şahsiyetler olmalıdır. Öğretmenler ve idareciler bakanlık tarafından gerekli mülakatlardan geçerek belirlenmelidir.

2. Öğrenci seçimi yapılırken ilgili komisyon her öğrenci için bir kişisel dosya oluşturmalı, her öğrenciye ait bu dosya okul yönetimi ile paylaşılmalı; öğrenci hakkında öğretmen ve idarecilere ilgili bilgiler verilmelidir. Ülkelerin önemli gördüğü günler, onlar için önemli sayılacak değerli bilgiler öğretmen ve yöneticiler ile paylaşmalıdır.

3. Uluslararası imam hatip liselerinin öğretmen ve yöneticileri belirli aralıklarla bir araya getirilerek tecrübe paylaşımı yapılmalı ve ortak uluslararası imam hatip okulu yapısı oluşturulmaya çalışılmalıdır.

4. Uluslararası imam hatip liselerinde Türkçe dersi verecek öğretmenlerin ve yöneticilerin yabancılara Türkçe öğretimi, farklı kültürlerle iletişim gibi konularda gerekli hizmet içi eğitimlere tabi tutulmaları gerekmektedir.

5. Uluslararası imam hatip okullarıyla Maarif Vakfı arasında iş birliği güçlendirilmeli ve ortaklaşa çalışmalar yapılmalıdır. Maarif Vakfı vasıtası ile yurtdışında öğretmenlik yapan öğretmenlerin uluslararası imam hatip okullarında çalıştırılmasında ve uluslararası imam hatip liselerinde çalışan öğretmenlerin de yurtdışındaki okullarda görevlendirilmesinde öncelik verilmelidir.

ULUSLARARASI
İMAM HATİP OKULLARI
ÇALIŞTAYI